

Bogusław Walczak

Wykorzystanie podatków i opłat ekologicznych jako instrumentu polityki ekologicznej na przykładzie Danii i Polski

Ekonomiczne Problemy Usług nr 50, 393-401

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOGUSŁAW WALCZAK

Uniwersytet Szczeciński

WYKORZYSTANIE PODATKÓW I OPŁAT EKOLOGICZNYCH JAKO INSTRUMENTU POLITYKI EKOLOGICZNEJ NA PRZYKŁADZIE DANII I POLSKI

System podatków i opłat ekologicznych w Danii

Podatki i opłaty związane z ochroną i użytkowaniem środowiska naturalnego w Danii możemy podzielić na: energetyczne związane z użytkowaniem pojazdów, obejmujące produkty szkodliwe dla środowiska, od ograniczonych zasobów i pozostałe.

Wśród podatków i opłat energetycznych stosowanych w Danii wymienić możemy podatki: węglowy, od ropy naftowej, gazu ziemnego, energii elektrycznej, benzyny bezołowiowej, czy też oleju napędowego. Celem podatków energetycznych jest zachęcanie przedsiębiorstw i gospodarstw domowych do oszczędnego zużywania energii. Podstawowe stawki podatku ustalane są w zależności od zawartości energetycznej paliwa. Przykładowo, stawka podatku od węgla, ropy naftowej lub energii elektrycznej wynosiła w 2009 r. ok. 51 koron duńskich za GJ. Natomiast dla podatków od benzyn oraz oleju napędowego stawki ustalane są m.in. przy uwzględnieniu istniejących potrzeb w zakresie mobilności mieszkańców oraz poziomu konkurencyjności duńskich przedsiębiorstw. Podatki energetyczne są płacone przez dostawców energii. W duńskich przepisach dotyczących podatków energetycznych znajduje się wiele ulg i zwolnień. Przykładowo w podatku od energii elektrycznej stosuje się obniżoną stawkę dla energii używanej do ogrzewania domów i mieszkań, w których roczne zużycie prądu przekracza 4000 kWh¹.

¹ *Energy taxes*, The Danish Ministry of Taxation, www.skm.dk.

Podatki i opłaty związane z użytkowaniem pojazdów przynoszą duńskiemu budżetowi 25–30 mld DKK rocznie, z czego ok. 18 mld DKK generowane jest przez podatek rejestracyjny. Jest on nakładany na wszystkie pojazdy osobowe i ciężarowe, motocykle, taksówki, autobusy itd., w momencie ich pierwszej rejestracji na terenie Danii. W przypadku nowych samochodów osobowych, podatek rejestracyjny obliczany jest jako 105% części wartości pojazdu podlegającej ocenie do kwoty 76 400 DKK oraz 180% wartości pojazdu powyżej tej kwoty. Tak wysoki poziom podatku spowodował, iż wskaźnik ilości posiadanych samochodów osobowych na mieszkańca jest o 50% niższy niż w sąsiednich Niemczech i Szwecji². Kwota podatku jest pomniejszana o 4 000 DKK za każdy kilometr możliwy do przejechania powyżej 16 km na jednym litrze paliwa, w przypadku samochodów napędzanych benzyną, lub 18 km na litrze dla pojazdów z silnikiem wysokoprężnym. Natomiast osiągi słabsze od powyższych wskaźników zwiększają wymiar podatku rejestracyjnego o 1000 DKK za każdy kilometr³. Zasada naliczania podatku dla pojazdów używanych jest taka sama jak dla nowych. Zmienia się tylko kwota, przy której następuje przejście na wyższy próg opodatkowania. Na przykład dla samochodów 1–2-letnich wynosi 55 400 DKK.

Kolejnym duńskim podatkiem „samochodowym” jest tzw. „zielony” podatek od samochodu (*Green owner tax*). Jest on nakładany na wszystkie duńskie pojazdy i płacony przez ich właścicieli raz w roku. Jego wysokość kalkulowana jest wyłącznie na podstawie poziomu zużycia paliwa, co pozwala na wyższe opodatkowanie pojazdów szczególnie zagrażających środowisku. Do pozostałych podatków i opłat zw. z użytkowaniem pojazdów w Danii możemy zaliczyć, np. akcyzę, podatek od wagi pojazdu, opłatę wyrównawczą czy też opłatę drogową.

Inna grupa podatków i opłat ekologicznych nakładana jest na produkty szkodliwe dla środowiska. Przykładem może być podatek od pestycydów, którego celem jest ograniczenie ich stosowania w rolnictwie oraz publicznym i prywatnym ogrodnictwie. Jego wysokość ustalana jest jako procent maksymalnej ceny detalicznej danej substancji i różni się w zależności od typu pestycydu. Przykładowo wynosi on 3% na środki do konserwacji drewna i 53% w przypadku środków

² Ege C., *CO₂ from cars – the situation in Denmark*, Ecocouncil 2008, nr 2, s. 11.

³ *OECD environmental performance reviews. Denmark*, OECD, Paryż 2007, s. 43.

owadobójczych⁴. Do omawianej grupy zaliczyć można również np. podatek od gazu CFC (freon), który rozkłada warstwę ozonową oraz podatek od gazów HFC (cieplarnianych), które zwiększają efekt cieplarniany.

Wśród podatków emisyjnych na uwagę zasługuje przede wszystkim podatek od emisji CO₂. Podatek został zaprojektowany jako neutralny dochodowo dla przedsiębiorstw, co oznacza, iż jest im zwracany w formie np. subsydiów, przyczyniając się jednocześnie do ograniczenia emisji dwutlenku węgla przez przemysł i handel⁵. Wysokość podatku zależy od tego, czy energia wykorzystywana jest do tzw. procesów lekkich, takich jak: oświetlanie pomieszczeń, maszyny biurowe itd., do procesów ciężkich stosowanych przede wszystkim w przemyśle, czy też do ogrzewania pomieszczeń. Stawka zmienia się ponadto w zależności od tego, czy dane przedsiębiorstwo podpisało dobrowolne porozumienie z państwem w sprawie oszczędzania energii, co znacznie obniża wymiar podatku. Porozumienie takie może zostać zawarte maksymalnie na okres 3 lat i zakłada m.in. utworzenie w przedsiębiorstwie działu zarządzania energią oraz przyjęcie planów zmierzających do oszczędzania energii⁶.

Kolejny podatek emisyjny – tzw. podatek siarkowy jest nakładany na zawartość siarki w paliwach kopalnianych (produkty ropopochodne, węgiel, gaz ziemny), zawierających więcej niż 0,05% siarki oraz na zawartość siarki w drewnie, odpadach i innych paliwach spalanych w elektrowniach o mocy większej niż 1 megawat⁷.

Wśród podatków od ograniczonych zasobów wymienić możemy m.in. podatek od wody, którego celem jest zachęcenie do jej oszczędzania, czy też podatek od surowców. W Danii istnieje ponadto wiele podatków i opłat ekologicznych, których nie da się jednoznacznie przyporządkować do żadnej z powyższych grup. Wśród nich są np.: podatek od paliwa lotniczego, od toreb plastikowych i papierowych, czy też tzw. podatek wodociągowy płacony przez gospodarstwa domowe za zużycie wody powyżej określonej granicy.

⁴ J.J. Schou, *Experiences with taxes/levies on fertilisers and pesticides in European countries*, National Environmental Research Institute, Kopenhaga 2003, s. 12–14.

⁵ S. Dyck-Madsen, *Instruments for sustainable development*, The Danish Ecological Council, Kopenhaga 2002, s. 18.

⁶ H. Larsen, *Energy taxes – the Danish model (w:) Environmental taxes: recent developments in China and OECD countries*, OECD, Paryż 1999, s. 274–280.

⁷ P. Malaska, *Environment-based energy taxation in the nordic countries: comparisons by energy source and a review of the Finnish discussion*, Finnish Ministry of Environmen, Helsinki 1997, s. 19.

Podatki i opłaty ekologiczne w Polsce

Do grupy podatków o charakterze proekologicznym w Polsce można zaliczyć akcyzy na wszelkiego rodzaju paliwa oraz na energię elektryczną⁸. W ustawie o podatku akcyzowym⁹ wymienione są wyroby, których konsumpcja wywiera wpływ na środowisko naturalne. Do produktów tych zaliczamy: paliwa silnikowe (paliwa benzynowe, benzyny bazowe, paliwo lotnicze), oleje napędowe, oleje opałowe, gaz płynny i metan do napędu pojazdów samochodowych, energię elektryczną¹⁰. W 2009 r. stawki podatku akcyzowego na wybrane wyroby akcyzowe kształtowały się następująco (w zł za tys. l): za benzyny lotnicze – 1 822; oleje napędowe – 1 048; lekkie oleje opałowe – 232; ciężkie oleje opałowe 60; gaz płynny 695; energię elektryczną – za kWh – 0,02 zł.¹¹ Pomimo znacznej wydajności fiskalnej podatku akcyzowego ok. 58 mld zł w 2009 roku w Polsce podobnie, jak w Danii, funkcjonuje rozwinięty system paropodatków ukryty pod nazwą opłat. Są to opłaty za: korzystanie ze środowiska, w tym opłaty za korzystanie z zasobów środowiska, za pobór wód oraz opłaty za wprowadzanie zmian w środowisku, tj. za: emisję gazów i pyłów, odprowadzanie ścieków, składowanie odpadów, opłaty za usuwanie drzew i krzewów; za substancje zubożające warstwę ozonową, za działalność górniczą, produktowe i depozytowe, oraz opłaty za brak sieci zbierania pojazdów. Największą grupę opłat ekologicznych w ujęciu wartościowym stanowią opłaty za korzystanie ze środowiska.

Opłaty ekologiczne obciążają głównie podmioty korzystające ze środowiska. Możemy wśród nich wyróżnić opłaty za korzystanie z zasobów środowiska, czyli za pobór wód oraz opłaty za wprowadzanie zmian w środowisku, zwane niekiedy opłatami emisyjnymi. Opłaty za pobór wód stanowią opłatę za gospodarcze korzystanie ze środowiska, a ich celem jest internalizacja kosztów korzystania z zasobów środowiska w działalności gospodarczej, a w efekcie ograniczenie korzystania ze środowiska do poziomu pożądanego społecznie. Jednostkowa

⁸ P. Małecki, *Podatki i opłaty ekologiczne*, Wydawnictwo AE w Krakowie, Kraków 2006, s. 41.

⁹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (DzU z 2009 r., nr 3, poz. 11 i nr 98, poz. 819).

¹⁰ W. Stodulski, *Ekologiczna reforma fiskalna. Uwarunkowania i możliwości wdrożenia w Polsce*, Wydawnictwo Instytutu na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2004, s. 15–17.

¹¹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (DzU z 2009 r., nr 3, poz. 11 i nr 98, poz. 819).

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (DzU z 2008 r., nr 196, poz. 1217).

stawka opłaty za pobór wody powierzchniowej śródlądowej wynosiła w 2009 r. 0,047 zł/m³, a wody podziemnej – 0,095 zł/m³. Stawki są niższe w przypadku wykorzystania pobranej wody do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, lub na cele socjalno-bytowe. Stawki za pobór wód uzależnione są również od ich jakości oraz deficytu wody na danym terenie.

Opłaty za emisję gazów i pyłów obejmują substancje wprowadzane do powietrza podczas procesów technologicznych i spalania paliw. Stawki opłat za emisję masowo wprowadzanych do powietrza substancji przedstawiały się w 2009 roku następująco (stawka zł/kg)¹²: dwutlenek siarki – 0,44; tlenki azotu – 0,44; tlenek węgla – 0,11; dwutlenek węgla – 0,30; kadm – 157,91; benzoalfapiren – 315,80.

Opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi obejmują między innymi: wody zużyte na cele gospodarcze (w tym wody chłodnicze) lub bytowe, wody ociekowe ze składowisk odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne, wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych oraz wody odprowadzane z obiektów chowu i hodowli ryb lub innych organizmów wodnych. Jednostkowa stawka opłaty wynosiły w 2009 r. 3,54 zł/kg., dla zawiesiny – 0,43 zł/kg., zaś dla sumy chlorków i siarczanów 0,041 zł/kg¹³. Stawki są zróżnicowane w zależności od rodzaju ścieków. W odniesieniu do ścieków bytowych i komunalnych są one niższe niż dla ścieków przemysłowych. Oddzielnie naliczane są opłaty za fenole lotne i metale ciężkie.

Stawka opłat za umieszczanie odpadów na składowisku zależy od rodzaju składowanego odpadu. Najwyższa wynosi 194,74 zł/t i objęte są nią urządzenia zawierające freony, zużyte urządzenia elektryczne zawierające niebezpieczne składniki, czy też lampy fluorescencyjne oraz inne odpady zawierające rtęć; najniższa stawka wynosi 9,26 zł/t i odnosi się do takich odpadów jak, szlasy z fizykochemicznej przeróbki odpadów nie zawierające substancji niebezpiecznych oraz odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych nie zawierających substancji niebezpiecznych.

Opłatę eksploatacyjną uiszcza podmiot wydobywający kopalinę ze złoża. Jej wysokość wyznaczana jest przez iloczyn stawki opłaty dla danego rodzaju kopaliny oraz jej ilości wydobytej w danym okresie. Stawki w 2009 r. kształtowały się na poziomie od 0,19 zł/t dla kredy jeziornej do 33,37 zł/t w przypadku ropy

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (DzU z 2008 r., nr 196, poz. 1217).

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (DzU z 2008 r., nr 196, poz. 1217).

naftowej. Wydobycie wód termalnych oraz metanu z węgla kamiennego zostało zwolnione z opłat¹⁴.

Opłaty koncesyjne pobierane są w związku z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin oraz bezzbiornikowym magazynowaniem substancji i składowaniem odpadów w górotworze. W przypadku magazynowania substancji lub składowania odpadów opłatę określa odpowiednio iloczyn stawki opłaty i ilości substancji oraz iloczyn stawki opłaty i ilości odpadów. Opłaty za brak sieci zbierania pojazdów nazywane recyklingowymi, obowiązują od 2005 r. Nakładane są na podmioty gospodarcze wprowadzające pojazdy na polski rynek, które nie zapewnią sieci zbiórki wyeksploatowanych pojazdów. Opłata taka obliczana jest jednorazowo na rok. Jednostkowa stawka opłaty wynosi 500 zł. Wymóg zapewnienia sieci zbiórki nie dotyczy podmiotów, które wprowadzają na terytorium kraju nie więcej niż tysiąc pojazdów rocznie. Nie zwalnia ich to jednakże z obowiązku uiszczenia jednorazowej opłaty od każdego pojazdu, również wynoszącej 500 zł¹⁵.

W Polsce stosuje się opłaty produktowe od 2002 r.¹⁶. Obowiązkiem odzysku i recyklingu objęte są: opakowania wykonane z takich materiałów jak, tworzywa sztuczne, aluminium, stal, papier i tektura, szkło gospodarcze (poza ampułkami) oraz drewno, akumulatory niklowo-kadmowe, niklowo-żelazowe, baterie i ogniwa galwaniczne (oraz ich części), lamp, wyładowcze, z wyłączeniem świetlówek kompaktowych, oleje smarowe, opony – zarówno nowe, używane, jak i bieżnikowane. Obowiązek dotrzymywania określonych poziomów odzysku i recyklingu określony jest jako odsetek wielkości wprowadzonych na rynek opakowań i produktów pod rygorem uiszczenia opłaty produktowej. W tabeli 1 przedstawiono wymagane poziomy odzysku i recyklingu oraz jednostkowe stawki opłat produktowych.

¹⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych (DzU z 2008 r., nr 215, poz. 1357).

¹⁵ P. Małecki, *Podatki i opłaty...*, *op.cit.*, s. 30–31.

¹⁶ Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (DzU z 2001 r., nr 63, poz. 639 ze zm.).

Tabela 1. Wymagany poziom odzysku i recyklingu oraz jednostkowe stawki opłat produktowych dla wybranych opakowań i produktów w 2009 r.

Rodzaj opakowania lub produktu	Poziom odzysku w %	Poziom recyklingu w %	Stawka jednostkowa
opakowania z aluminium	-	43	1,37 zł/kg
opakowania z papieru i tektury	-	50	0,65 zł/kg
opakowania z drewna	-	15	0,33 zł/kg
akumulatory niklowo kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60	27,51 kg/szt.
baterie i ogniwa galwaniczne	20	20	0,04 – 3,26 kg/szt.
opony	75	15	0,10 – 4,08 kg/szt.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (DzU z 2007 r., nr 109 poz. 752) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat produktowych (DzU z 2007 r., nr 247, poz. 1840).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat produktowych (DzU z 2007 r., nr 247, poz. 1840).

Opłata depozytowa nakładana jest na produkty szczególnie szkodliwe dla środowiska i podlega zwrotowi w momencie przekazania tego produktu (jako odpadu) do recyklingu. W Polsce dotyczy ona wyłącznie akumulatorów kwasowo-ołowianych. Wysokość opłaty wynosi 30 zł za sztukę¹⁷.

Wnioski dla polskiej polityki gospodarczej z wykorzystania podatków i opłat ekologicznych w Danii

Synchronizację polityki proekologicznej z fiskalną poprzedziło w Danii konsekwentne, wieloletnie, pobudzanie świadomości proekologicznej i połączenie jej z instrumentami fiskalnymi. Wraz z redukcją stawek PIT zastosowano wiele rozwiązań kompensacyjnych dla osób o niskich dochodach, dla których korzyści wynikające z redukcji stawek nie pokryły kosztów związanych z wprowadzeniem podatków ekologicznych. Gospodarstwa domowe, które mogły ponieść

¹⁷ P. Małecki, *Podatki i opłaty...*, *op.cit.*, s. 36.

najwyższe koszty reformy, skorzystały na niej dzięki zmniejszeniu opodatkowania pracy o 2,2% PKB, a krańcowych stawek PIT nawet o 10%¹⁸.

W dalszej kolejności, zastosowano bodźce zmierzające do ekologicznego opodatkowania przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie podatku siarkowego oraz reformę podatku od emisji CO₂. Przychody z opodatkowania emisji CO₂ i SO₂ były częściowo zwracane przedsiębiorstwom i gospodarstwom domowym w formie: subwencji, w celu zwiększenia efektywności wykorzystania energii; utworzenia funduszu wspierania małych firm i gospodarstw rolnych oraz redukcji stawek ubezpieczenia społecznego.

Skala stosowania zwrotów była pod koniec lat 90-tych bardzo duża. Przykładowo w roku 1999 całkowite przychody z podatków od emisji CO₂ i SO₂ w Danii wyniosły 2 mld 220 mln koron, z czego oddano z powrotem prawie 97%¹⁹. Dzięki wprowadzeniu podatków i opłat ekologicznych stan środowiska naturalnego w Danii uległ w ciągu ostatnich 15 lat znacznej poprawie. W ciągu 8 ostatnich lat ilość śmieci poddanych recyklingowi zwiększyła się z 21% do 50% ogółu odpadów. Ilość toksycznych odpadów zmniejszyła się w ciągu 2–3 lat co najmniej o 15%²⁰. Obniżeniu uległa zdecydowana większość wskaźników emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery, czy też użycia niebezpiecznych dla środowiska substancji. Poprawa stanu środowiska nastąpiła bez wywierania negatywnego wpływu na duńską gospodarkę. Poprawie uległy również wskaźniki produkcji przemysłowej o 38%, produkcji rolnej o 1%²¹, a bezrobocie spadło z 12,4 % w 1993 roku do 3,1% w 2007²². Podatki i opłaty ekologiczne mają ponadto pozytywny efekt fiskalny, w 2007 r. osiągnęły najwyższy w UE poziom 5,91% w relacji do PKB, przy średniej w całej UE 2,45% i 2,44% w Polsce²³.

Zauważyć przy tym trzeba, że polityka proekologiczna prowadzona przez władze duńskie była i jest „neutralna” dla wszystkich podmiotów nią objętych. Korzyści z jej prowadzenia odnoszą zarówno obywatele, przez poprawę jakości środowiska, w którym żyją i zmniejszenie obciążeń fiskalnych oraz przedsiębiorstwa, premiowane instrumentami fiskalnymi. Brak tego rodzaju bodźców

¹⁸ M. Giergiczny, J. Śleszyński, *Ekologiczna reforma podatkowa w krajach Unii Europejskiej*. W pracy zb. pod red. J. Śleszyńskiego, *Ekologiczna reforma podatkowa*, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 2004, s. 69–70.

¹⁹ H. Hansen, J. Holger, *Green Tax Reform in Denmark* w pracy zb. pod red. K. Schlegelmilcha, *Green budget reform in Europe: countries at the forefront*. Wyd. Springer, Berlin 1999, s. 60.

²⁰ <http://zb.eco.pl/zb/112/ekonomia.htm> z 01/06/2009.

²¹ *OECD environmental performance reviews. Denmark*, OECD, Paryż 2007, s. 120.

²² *World economic outlook*, International Monetary Fund, Waszyngton 2008, s. 34.

²³ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

adresowanych do polskich producentów skutkuje zmniejszeniem udziału wydatków bieżących na ochronę środowiska w relacji do PKB z 0,74% w 2001 roku do 0,54% w 2007 r oraz nakładów inwestycyjnych z 0,34% do 0,29%, (w tym samym okresie)²⁴. Zmniejszenie restrykcyjności polityki fiskalnej w zakresie ochrony środowiska, przejście od systemu kar do dobrowolnych porozumień zawieranych pomiędzy przemysłem a podmiotami prowadzącymi politykę ochrony środowiska, konsekwentna „organiczna praca” skierowana do społeczeństwa, połączona z bodźcami fiskalnymi, efektywne gospodarowanie środkami krajowymi i pozyskanymi z UE, może dać odczuwalną poprawę warunków życia społeczeństwa, pomimo zmniejszenia udziału wydatków na ochronę środowiska w relacji do PKB z 0,76% w 2000 r. do 0,44% w 2007 r.²⁵

**DIE NUTZUNG DAS STEUERINSTRUMENTEN
UND ÖKOLOGISCHENZAHLUNGEN ZUM REALISIERUNG
DES ÖKOLOGISCHE POLITIK AUF DEM POLNISCHEN
UND DÄNISCHEN BEISPIEL**

Zusammenfassung

In diesen Artikel wurden die Steuerinstrumenten und Ökologiszahungen zum dem Schutz des Umwelt in Polen und Dänemark gezeigt. Wurden die Etappe des Realisierung dieses Politik in Polen und Dänemark besprochen. Gute Politik ist Grund zum effektive Nutzung der öffentliche und EU Mittel. Aber die Steuer Politik soll in Interesse alle Partner realisieren sein.

Übersetzt von Bogusław Walczak

²⁴ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

²⁵ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>